

Ljubljana

NUVADOB

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din,
— Oglast za nun višine stolca 40 p. Reklame med tekstrom,
osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. st. 1, I. nadstr. Telefon st. 55.
Upravnictvo Strossmayerjeva ul. st. 1 pritliče. Telefon st. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada štev. 10.066.

O bodočnosti Slovanov.

(Konec.)

Politični panslavizem je zahteval, da se pozna politično in naravno največji ruski narod. Medtem pravi Masaryk, je to danes vsled razsula ruske države nemogoče. Vrhnu tega so bile vse ruske napredne stranke anacionalne, da se več protinacionalne. Nikdo si pa ne želi povratka reakcije, reakcionarni rezim na Ruskem je podpiral politični panslavizem. Politični panslavizem more biti samo še kulturna sila. Profislavanske vzajemnosti Jana Kollarja so v današnjih razmerah živalnejše, kakor v njegovi dobi.

Da je panslavizem faktično začoten z Malo antanto, vidimo, ker je v njej tudi Rumunija, med tem ko so med Čehi in Poljaki nastali veliki spori. Tudi med Jugoslovani je nesoglasje. Vse so konfiguracije proti nemškemu »Dranagu«. Vse zavisi od tega, kako se bo razvil pangermanizem in kako stališče pojavil nemški narod napram svojim sosedom posebno slovanskim. Nemci posvečujejo slovanskemu piemu, bodisi v publicistički bodisi v javnosti in znanosti največjo pozornost. Nemški narod je za ruskim največji v Evropi, je na vsoki stopnji kulturi, za katero so Slovani zaostali. Vojna je pozvala s svojimi posledicami vse narode na sporazum in vzajemnost, zato je treba, da se najdejo narodi in države, ki stremijo za združenjem. Masaryk veruje v Zedinjene Države Evrope. Prepričan je, da se bodo spriznili tudi Nemci in Francuzi, ki niso še premagali svojo predvino antipatijo. Srednja Evropa se bode utrdila in pomirila, kadar se bode zadovoljilo človeštvo. Vojna je spojila Ameriko z Evropo in Azijo ter odkrila anglo-saške države. Vznodu in negovim narodom. V vojni so se narodi prepričali, da oni organično tvorijo celoto. Z vojno se je ojačil program humanitete, ki črti simpatije do vsega človeštva brez razlike jezikov in narodov. Humanitetni program znači ujednjenje vsega človeštva. Ta program se bo realiziral v obliki Združenih Držav Evrope, h kateremu združenju bodo pristopili tudi slovenski narodi. Problem Evrope je problem človeštva in ta problem ni samo organizacijski problem. Organizacija, kakor je, je samo mehanična stvar. Organizira se pač to, kar obstaja. Organizira se staro. Vsi narodi nimajo samo organizacijske

naloge, ampak v prvi vrsti vsivarijočo. Pansod se mora imagniti stari rezim in star človek novemu rezimu in novemu človeku. Ta organizacija mora sesteti na temeljih stare ljudske vzgoje. Organizacija brez te vzgoje je nemogoča. Trdilo se je, da je nemški ljudski učitelj dobil bitke. Ne, ta učitelj je izgubil bitke. Nemčijo ni rešila njen organizacija. Intelektualizem ni, ki obnovi človeštvo. V intelektualizmu ni vsega, kar vse naredi potrebujemo. Razpravlja datje o narodnih manjšinah in pravi, da mora biti vsem narodnim manjšinam narodnost in eksistencija zagotovljena. Mednarodnost mora nastopiti na mestu narodne vzajemnosti.

Nacionalizem bude ostal, a navadni šovinizem bude izginil. Ni se treba baši balkanizacije Evrope, da bi ona preprečila zbljanja Evrope. Masaryk smatra balkanizacijo kot dejstvo Evrope v mati države, zato trdi, da so imele Rusija, Avstro-Ogrska in Pruska Nemčija pod seboj vso moč tlačenih narodov. Balkanizacija Evrope je v negovem mislu in po njegovih nazorih etapa v višlem razvoju. Evropa ne trpi vsed na novo nastalih držav, ampak vsled starih, velikih in imperijalističnih držav.

NOVI UKREPI RAVNATELJSTVA O-KROŽNEGA URADA ZA ZAVAROVANJE DELAVEV V LJUBLJANI.

Dne 26. septembra je prišel v Ljubljani zopet lokalni patriotski do izraza, ki hoče na račun cene Slovenije koncentrirati vse mogoče v Ljubljano. Sklenila se je zgradba ambulatorija in uradnih prostorov z večino glasov. Palača je zasnovana sicer v manjšem obsegu, kakor je bilo prvotno zamisljeno, vendar pa presega proračun finančno možnost normalnih dohodkov tega zavoda.

Ako bo ta načrt potrien in izpeljan, moramo pričakovati za to zgradbo posebnih prispevkov, ki bodo težko obremenili obrtništvo in delavstvo cele Slovenije za mnogo let. Po proračunu gradbenega tehnička bi stala palača brez prene 43 milijonov krov — seveda je proračun neobvezen in bo proračunljena svota prekoračena za 100%. Oprema sama bi stala ogromne milijone, tako da bi narastel konečni račun na sto milijonov. 43 milijonov bi se amortiziralo dvajset let, v resnicu bi pa amortizacija za konečno svoto trajala 40 — 50 let. Za naveden dobo bi bile vse druge pokratljive

ham. Tvojo silno in večno mlado moc izrabljajo ljudje za svojo obrt predvsem za žage, mljine, mlatilne stroje itd.

Ti služiš kot prometno sredstvo in na stotisoče plohot lesa splavijo pridne roke po tvoji voji do žag. V nižjih legah pa plavijo počasi polno splošavov, ki vozijo les naših planin in gora v osrčje naše države. Nebroj je podjetij, nebroj duš, ki jim daješ vsakdanjega krtha. Kljub temu pa tvoja lepotu ne ugase. Celi pokrajini, po kateri se pretakaš, si vtisnila neizbrisno svoj pečat.

Malo je krajev in malo dolin, ki bi se gledale naravnih krasov, pestrosti barv ter raznolikosti narave mogli primerjati s teboj.

Bogato in lepo pokrajino namakaš. Ponosne kmetske stavbe in bele hiše, ki kažejo na vseh straneh blagostanje, veliko vasi, premožne trge, mesta in industrijske kraje vidiš, predno se združiš s svojo sestro Savo v sestrski objem ter skupno z vodovjem triglavskih gor napajaš naša žitna polja v Hrvatski in Slavoniji. Lepo je gledati Savinjo, ko vali svoje kristalno čiste valove.

Strašna pa postaja, če toplo podladiško solico nanagloma stopi snežene plasti ali če nevihte in naliivi ne-

v Sloveniji obsojene, da plačujejo samo dolgovne za to palačo.

Pomisli moramo, da je treba v maniskateri poslovalnici kaj preurediti, ker imajo brez dvoma še bolj tesne prostore, kakor okrožni urad v Ljubljani. Nastane tudi vprašanje, ali je primerno, da se gradi sredi ljubljanske megle sočne kopelj, ko bi se našli za isto v gorskih letoviščih, v svežem zraku, brez dvoma bolj primerni prostori. Dalje hočejo po sili vriniti v to palačo nekaj trgovskih prostorov in odvetniških pisarjen; trdim pa lahko z gotostjo, da ti najemniki ne bodo pačali toliko najemnine, kakor bi bili za iste faktični stroški. Nedopustno je torej, da bi se iz denarja, ki se ga zbira za bolne delavce, doplačevalo v te svrhe. Vprašamo se, ali ima ravnateljstvo, ki ni redno izvoljeno, temveč samo imenovan, pravico storiti tako daljekosežne ukrepe? — Tudi zajemljeno, da ostane samo en okrožni urad za celo Slovenijo, ker bodo brez dvoma po oblastih deljeni, tako da tudi iz tega vidika sedanje provizorično ravnateljstvo ne more storiti takih daleko-sežnih ukrepov.

Sedanje ravnateljstvo ima pravico samo začasno voditi posle, pripraviti in izvesti volitve; vse drugo se pa mora prepustiti redno izvoljenemu ravnateljstvu, oziroma občnemu zboru. Obrtništvo iz mariborske oblasti se bode postavilo z vso silo temu neupravičenemu izžemanju v obran. Ako hočejo imeti Ljubjančani občudovanjavredne palace, naj si jih grade iz svojih sredstev, ne pa iz sredstev oddaljenih krajev, katerim bi omenjena palača povzročila samo velike stroške, koristi bi pa ne bilo takošne.

Obrtništvo upa, da ima ravnateljstvo osrednjega urada v Zagrebu toliko čuta do splošnosti, da ne bo potrdito navedenega sklepa, ako se pa to le zgodii, boste pa prizadevati obrništvo izvajajo konsekvence. Keder zasleduje razvoj te institucije, mora priti do prepričanja, da je zahteva po decentralizaciji, upravičena, ker aparat centralne je predlag in je tudi škodljiv v današnjem obsegu za zavarovance.

Politične vesti.

Gonja se nadaljuje nam pravil »Slovenski Narod«, ki nam očita, da smo zkopali bojno sekiro. V vprašanju man-

borske oblasti in upravnega sodišča v Celju smo v »Novi Dobi« pisali samostavno, stojec na stališču, da imamo pravico in dolžnost zastopati zahteve našega naroda na Štajerskem in to tem bolj, ker smo pri tem ostali tudi dosledno na stališču določb Vidovdanske ustave, na kateri je sodelovala naša stranka po svojih poslancih. Sprejetie Vidovdanske ustave je vse naše napredno časopis z zadoščenjem pozdravilo, saj je pomenilo to zaključek dolgotrajnih ustavnih bojev, ki so vsa važna gospodarska in socialna vprašanja potisnili v ozadje. V zastopanju tega stališča smo videli in vidimo še danes principiellno našo zadovo, ki mora biti za vsakega organiziranega pristaša stranke obvezna in opozivna tudi za naše časopisje tako dolgo, dokler stranka kot taka ne sklene drugače. V polemiki, ki se je razvila med »Slov. Narodom« in »Taborom« in razstopenja skupine »Slov. Naroda« proti tačasnim postancem naše stranke smo zavzeli po našem najboljšem prepricanju ono stvarno stališče, ki pravi, da je stranka najvišji forum, ki ga mora respektirati najmanjši pa tudi najvišji strankin funkcionar. Zahvali smo strankin zbor, ki naj prinese potrebno razčlenje in obvaruje stranko nadaljnje škode. Reči moramo, da smo od strani odličnih naših sočnjenikov iz mest in dežele prejeli zato naše stvarno stališče mnogo priznanja in pritrjevanja. Prepričali in prerekali se nismo in se ne bomo, tudi že »Slov. Narod« iznajde, da se »Nova Doba« piše in izgovarja nazaj »robati«, kakor je »Slov. Narod« izvolil prekrstiti mariborski »Tabor«. To ni naš okus in ni bila nikdar naša metoda tako služiti napredni ideji. Odločno pa ponavljamo že izgovorjeno našo zahtevo na adreso ljubljanske in mariborske oblastne strankine organizacije, da je nujno potreben zbor naše stranke, ki ima nalogu predpisati smernice delu in taktiki stranke, strankinim funkcionarjem in strankinem časopisu. Kdor se pa strankini disciplini ne bi mogel ali ne bi hotel pokoravati, zanj v organizirani stranki ni mesta, izjem se ne more delati na nobeno stran.

Angorska vlada in zaveznički. Angorska vlada se strinja z želijo, ki je bila izražena v noti zavezničkih vendar po slednjem pogoju. Carigrad in zapadna Tracija se morata izročiti nacionalistični vladni. Vlada je pripravljena priti na kon-

nasdom napolnijo vse dotoke. Takrat podira reka, ki naraste v veličastno in besno divje valovje vse, kar se ji zoperstavi.

Od mladih dni svojega življenja, od prvih tremčkov, do katerih sega spomin nazaj, je vse veselje, skoraj vse življenje tesno združeno s Savinjo. Kdo ne pozna starosavnih zgodovinskih savinjskih prodov pod prvim in drugim železniškim mostom na otoku, pod Gozdno hišo, pri Grenadirju ali pod levškim mostom? Kdo ne pozna slavne zgodovine naših kopališč posebno naše Diane?

Ko koncem maja dobi voda primerno toplo, prične romanje mladine na vse te slavne kraje. V pestrih kopališčih oblekah je v divjem viku in trušču ob obalah in bregovih Savinje zbran ves cvet cejljske mladine.

Potrik na cesti in iz vlaka strme občuduje to minožico, kateri daje Savinju vse, kar si želite. Tu je za vsakega paglavca prva šola, kjer se javnosti pokaže.

Tu v blagodejni združljivosti vodi se tudi prvi korakov v svet, dobijo veselje do narave, veselje do športa in tem veselje do dela ter zavest dragocnosti zdravja.

Ravno za večje kraje, kot je naše

Celje, nosi Savinjska tisoč znanih in neznanih blagoslovov.

Ali je možno prestati vročino kot je bila letosnja, brez prijaznega ohladila v Savinji.

Nebroj bolezni in nadlog nam Savinjska odpravlja. Ona skrbi za higijeno telesa in zdravje, ona splavlja nezdrave snovi ter jih uničuje, ona služi ljudem in živalim nenasadomestljivo po letu in po zimbi.

Naši generaciji so najmilejši in najlepši spomini kopališčega življenja in vrnjenja združeni z našo »Diano«.

Saj jo vsi poznate, danes že malo starškavo leseno stavbo v skafah pod Grenadirjem.

Po razbeljenem tlaku ježe kot indijanci ožgane postave celjskih korifej.

Sivo zidovje celjskega gradu rado vedno gleda živalno življenje v kopališču in rajni celjski grofi iz odprtih lin svojih trdnjav ogledujejo brhki rod celjskih deklet. V ozadju pozdravljajo vrhovi celjskega gorovja zeleno valovje, košat mestni log pa v veličastni nemtičini pošilja zdrav smolnat vonj in zrak, kot krepilo žejnim pljučam.

Za nam je spenja skoro navpično rob Miklavškega hriba.

Dr. MILKO HRAŠOVEC:
Savinja.

Spomini so nepopolni in velika vrzel je v njih dokler se ne spomni tebe Savinju.

Od ledensomrzlega izvira iz skal pod Okrešljem pa do izliva v Savo pri Zidanem mostu sem te spremjal, sem na vsakem koraku videl in občudoval Tvojo lepoto ter čutil blagodejn upliv tvoje vode.

Snežniki pod Turško Goro in Rinko te napajajo, dajajo v najhujši vročini izviru potrebitno vodo ter ženim okreplijo. V skalni kottini sprejmeš na stotine malih in večjih studenčkov ter kot močen slap Rinka kot prava divja planinska hči razbijaš v tisoče kapljic in atomov svoje vodovje. Že tu kažeš svojo zmagovalno moč, ki dalje v dolini v uravnanih strugah rodil za nas stoteri sad. Po ogromnem produ usahmet ter pod zelenim borovjem ob sočnem travniku izviraš kot močen potok izpod velike skale.

Že par korakov od tod te je človek upregel v svoj jarm, da mu goniš žago in mljin.

Od tu dalje pa služiš neštetim svr-

ferenco. Turki so popolnoma podlegli boljševiškemu vplivu. Turška konjenica se izpopolnjuje z boljševiškimi kozaki. Ruski emigranti v Carigradu beže v velikih truhah v Grčijo in Jugoslavijo.

Fašistovski izgradi v Italiji. Fašistovsko gibanje se v Italiji vedno boji siri. Izgredi so napiereni proti demokratom. V Bresci so fašisti pretepli postanca Benedetti-ja, Giolittijevga pristaša, v Pulu so pa začeli delavsko zbornico.

Dopolnilne volitve v odbor Zvezne narodov. Zveza narodov je zvišala število članov od 4 na 6. Tainih volitev se je udeležilo 46 delegatov, tako da je znašala absolutna večina 24 glasov. Izvoljene so bile naslednje države: Brazilija je dobila 42 glasov, Španija 40, Uruguay 40, Belgija 36, Švedska 35 in Kitajska 27. Mala antanta je ostala brez zastopstva.

Anglija za vojno s Turčijo. Anglija hoče prijeti vojno s Turčijo. Pariški mesti izjavljajo, da se ne more več preprečiti angleško-turškega sponada. Poostreitev položaja je zakrivil Lloyd George. »Daily Chronicle« piše, da visi vprašanje mira ali vojne na niti.

Nova vlada na Grškem. Revolucija na Grškem je zmagalna na vsej črti, priključili so se ji tudi vsi vojaški oddelki v Epiru in Traciji. Kralj Jurij je še na prestolu, vendar nima nobenega vpliva. Vso situacijo ima v rokah Venizelos. Kabinet je na novo sestavljen. Ministrski predsednik je Charalanpi. Vsi ministri razum finančnega so novi možje in znani venezelisti.

Celjske novice.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

V četrtek 5. tm. ob 8. uri zvečer abonenment prestava »Legijonarji«. Igra režisira g. Rafko Salmič, ki nastopi v ulogi Ježa. Igra se v soboto zvečer in v nedeljo popolne ob 17. uri ponovi. Sočinjuje orkester celjskega godbenega društva.

Dramatično društvo v Celju nas obvešča, da je sklenilo z upravo ljubljanskega in mariborskega gledališča pogodbo za dvakratno gostovanje v mesecu. Občinstvo opozarjam, da se v zadetki abonenment lož in sedežev obrne pravočasno do g. društvenega tajnika V. Pfeifferja v podružnici Ljubljanske kreditne banke. — Uprava gledališča.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU Danes teden, v pondeljek dne 9. oktobra bo imel otvoritveno predavanje točno ob 18. uri zvečer v risalnici deške meščanske šole primarij tuk. bolnice g. dr. Fr. Steinleiser, izbral si te temo »osestavi človeškega telesa«. Svoje velezanimo in poljudno predavanje bo ponazoril s slikami, risbami in krasnimi učili iz somatologije. Vstop je dovoljen samo onim osebam, ki so pristopile k ljudi, vseučilišču kot redni člani. Izkaznice se bodo delile članom pri vstopu v dvorano. Novoprstovlje člane je pribliziti tajnici strokovnih učiteljic gdč. Zofki Debelakovi, Zrinjsko - Frankopanska 4, I. nadstr. zadnji čas v nedeljo dne 8. oktobra, da se pravočasno pripravijo

V to idilično pokrajino, ki ji po legendi kmalu primere, postavila je železna volja naših prednikov do življenja kopališča Diana.

Bilo je to v dnehi iutih narodnih bojev, ko se je razmahiščil naš živelj v Celju ter se je pričel na vseh panogah uveljavljati.

Od takrat je Diana zavetišče in zbirališče vseh slovenskih sportnikov, ki se zanimajo za plavanje, veslanje in skakanje. Od prvih dni ustanovitve gospodari v zgradbi plavalni mojster Kompan, ki je odgojil celo vrsto izbornih plavalcov.

Sedaj njegove moći že nešajo; vendar pa še neustrašeno z metlo v roki vzdržuje red proti mnogočetvornim kopalkam, ki se nočijo pokoravati njegovim poveljem in hišnemu redu. Cele dneve prezivi v etnih mesecih mladina ob vodi.

Od 9. zjutraj pa do 6. ure popoldne je komaj časa, da skoči domov na obed in hajdi zopet v vodo.

Tudi za odrasle ni lepšega nego par ur brezskrbnega življenja v razposajenem društvu.

Vroče sonce jih curkoma spravi na pot iz več ali manj rejenih tel. Nekateri spijo in se grejejo kot kuščari, drugi

vstopne izkaznice. Prosi se pravočasnega prihoda, ker zamudniki motijo predavatelja. — J. B.

Saj ni treba, da je resnica! Samo ča se reče in zapiše, tako mislijot gotovi ljudje in tako pišejo gotovi časopisi. Ni še dolgo tega, ko se je v Celju obesil neki Firndraht. Socialnodemokratični »Naprej« je takoj iznašel, da je kriv samomora celjski župan dr. Hrašovec, ker je demokrat in se ni zanimal, kako je ta mož živel in kaj je delal, da se je odločil v smrt. Naknadno se doznavata, da je nesrečen v neki trgovini imel blago na ime svojega bližnjega, ki se pa piše drugače. Ko se mu je pa prišlo na stec, je napravil s svetom kratek obračun in dal »Naprej« snovi za brambo resnike in socialne krvice, ki so jo krivi demokrati.

Neumnost ali ludobija tako moram vprašati one klepetave morda tudi ludobne ljudi, ki iz ljubezni do senzacije trosijo od časa do časa kake nove vesti po mestu. Zadnji čas se ti je lahko zgodoval, da te je taka klepetuha v moških hlačah ustavila kar sred ceste in ti skrivnostno zaupala, da je ta ali oni odlični trgovci, tuk pred konkurzom, da se je nesrečen, ki zgubi 100 milijonov zmešalo in da bo, če gre tako naprej, konec sveta. Take novice se skuha najraje kje v kakem gostilniškem kotu. Prične se z vremenom, potem se preide na valutno vprašanje in se skuša skovali kolikor le gre državni misli itd. Ko pa ima taki kverulant in misantrop po poklicu valutnega problema dosti, potem se pa loti svojega bližnjega, ter mu prilima to ali ono nesrečo v dobrini: da bo drugi dan celo mesto smrdelo po slabem loju, s katerim ti kuharji običajajo zabeliti svoje neokusnosti. Ko bi se tak človek malo zavedal tega, da lahko s svojo neumnostjo povzroči mnogo sitnosti in škode, bi se morda vendar le rajše v svojem kotu napil brez opravljanja.

Povodenje. Vsled velikih nalinov očetka na soboto so vode silno narastle. Voglajna je stopila iz svojih bregov ter zalila vso celjsko okolico. V Četu je bilo vse polje pod vodo, voda je segala do hišnih pragov. Napravila je precej škode pridelkom ter odnesla veliko buč. Ljudje, ki so hoteli v mesto, so se moralni prepeljati z vozovi. Pod mostom pred Rebevšekom so napravili plav, ki pa ni posebno dobro funkcioniral. Tudi čoln so dobili, iz katerega so se pa »potnik« večkrat prekucnili v vodo. Proti večeru v soboto je začela voda upadati, vendar so pa ljudje morali na večih krajih bresti vodo, če so hoteli priti v svoja stanovanja. Savinj je preplavila park. Žadnje tako povodenje smo imeli v Celju na velikonočno soboto 1919. Tedaj so razni pritoki Savinje prav tako silno narastli, le v onem delu mesta proti Zavodni je voda tokrat še hujše nastopila.

Razsvetljava vlakov. Prihajajo nam pritožbe od strani občinstva, da je večinski vlak, ki prihaja zvečer že v temi v Celje, vedno nerazsvetljen, kar je pri tej čezmerni prenapočnenosti vagonov in zadosti visokih voznih cen.

se zopet učijo umetnosti vesianja. Mladina se pripravlja za plavalne tekme, pri trambočinu daje izkušen sportnik podnik v skakanju.

Naj ženski svet seveda ne miruje. V večno živih in novih besedah slišimo naše dične plavalke, ki se sprehabajo graciozno po novi promenadi Diane ter pripovedujejo najnovejše telegramne iz Pariza. Kdo bi jim vedel imena, ki so dnevno nemiren in živ okvir kopališča.

Posebno zbadajo našega dragega Toneta, ki velja sicer po energičnem in neizprosnem nastopu in mogočnem glijusu kot odločilen faktor v koru kopaliških gostov.

Tako in ednako življenje se razširja na vseh drugih premnogih kopališčih, ki jih je polno od izvira do izvira Savinje.

Kako blagodejno zdravljivo upliva voda Savinje dokazujejo načelne neštete tuje, ki ravno radi savinjskih kopečil vsako leto v velikem številu obiskavajo naše kraje.

Blagoslov, ki ga pomenja Savinja za našo pokrajino naj ostane večni vir našemu zdravju in delu, blagostanju in napredku.

Najlepši spomin in najlepše ure vsem nas so one, ki smo jih ob ūh v Savinji preživeli.

vendarle nekoliko čudno. Opozarjam, da ta nedostatek upravo drž. železnice v Celju ter prosimo odpomoči.

Revija tujev v okolišu celjskega ekrajnega glavarstva. V zadnjem času nastavljajo nemške in takozvane nacionalizirane tvrdke, kjer pa so na vodilnih mestih še Nemci, vedno več inozemcev. pred vsem iz Avstrije in Nemčije pod pretvezo, da ni sposobnih domačih strokovnjakov. Politična oblast je vsled tega odredila natančno revijo, v koliko je to nastavljenje inozemcev potrebno, da se dotok tujev, ki oškodujejo domače nesposobljeni delavstvo, prepreči.

Moška podružnica CM družbe je v zadnjih sejih sklenila, da v tekočem poslovnem letu ne priredi nobene veselice, ker uvidi, da je ekčinstvo vsled mnogeštevnih drugih prireditev itak preveč obremenjeno. Ker pa družba najno potrebuje za vzdrževanje svojih šol izdelanih členarnih prispevkov, bo pobitala v drugi polovici meseca oktobra v odkupnino prostovoljne darove. Pričakuje raztega od slovenskih Celjanov, da pri teh prilikah poškodujejo v polni meri svojo ljubezen do CM družbe, ki nam je rešila za časa našega suženjstva na stotisoč slovenskih otrok in ki deluje še tudi v našem, sicer na tihem, tem usnečnejše za narodni obstoj naših neodrešenih bratov.

Redukcija celjske državne policije. S koncem septembra so bili deloma stanovno, deloma začasno vpokojeni policijski detektivi Anton Komac, Drago Grilanc in Anton Grajzl ter stražnika Anton Marin in France Božič.

Dijaška kuhinja v Celju. V tekočem šolskem letu se je prijavilo za brezplačno hrano v Dijaški kuhinji v Celju 74 otroakov. Število je naraslo vsled tega, ker se ponuja po neskrčenem učenem načrtu nekateri obvezni učni predmeti tudi popoldne. Dijaška kuhinja je sprejela vsled skromnih denarnih sredstev zasečno le 60 otrokov iz drž. realne gimnazije, trgovske in meščanske šole. Tudi to število bo mogla prehraniti le teda, ako bo občinstvo požrtvovalno podpiralo človekoljubno delo društva. Apeiliram radi tega na premožne sloje, da se zavedajo važne naloge Dijaške kuhinje in jo vsestransko podpirajo.

Kakšen bo konec? Nekatera šolska mladina celjska in okoliška zopet berači po trgovinah za igrače, šolske potrebuje in denar fer nadleguje goste po gostilnah. Naberačeno blago se večinoma zabaranja v denar, s katerim se kupujejo cigarete, sladkarije, dlikate in tudi alkoholne pičice — tudi žganje. Vse to se je dognalo v šoli! In ti berački so celo takih staršev, ki imajo doma za otroke dovolj, akoravno ne najboljše hrane. Tudi potepanje se je že pričelo. Učenca III. razreda K. Ivana iz Levstikove ulice št. 3 že ni bilo teden dni domov. Po dnevi berači in zbirka tovariša za to rokodelstvo, ponoči pa prenočujejo po konjiskih hlevih in drugod. Starši ga ločijo dan za dan pa — zmanj. In kdo je najprej kriv temu? Tisti »dobrotnik« ki te potepuje lahkomeško podpirajo in poslušajo njihove zlagane jeremiade. Ti otroci so že takoj izvezbani v berački obrti, da zatajajo svoje starše in napovejo docela napačno ime in stanovanje. V letosnjem poletju (proti koncu šolskega leta) sta se potepala zgoraj omenjeni K. Ivan in nek drugi njegov sošolec skozi celih 14 dni. Stražniki, katerim je bilo od police, ravnateljstva naročeno običajno izslediti, jih niso mogli dobiti. Je sicer docela resnično pa nai bo, — zamolčim. Naj bi imeli policijski organi pocestah odprte oči na te mlade potepuhne berače in končati bi bilo bolje. Občinstvo pa se lepo prosi, naj nikoli ne podpira mladih beračev (tudi z jestvinami), ker tudi te prodajajo in denar zapravljajo), ampak naj jih spodi iz hiše, ozroma poklicne stražnika. Da se pa odpomore takim, ki so hrane resnično potrebljeni in tudi vredni, sta se članici odbora tuk. krajevne drž. zaščite dece in mladine, gospa dr. Kalanova in gospa dr. Filipičeva v zadnji seji prostovoljno priglasili, da poprosita pri milosrđih Celjanih za skromen obed solarjem — sirotom, ki so podporo resnično potrebljni, a doslej navzlid temu še niso beračili. Tako bodo prišle podpore v prave roke in ne potepuhom — v njih pogubo. Prosto obiskovanje kino-predstav pa naj bi bilo ljuskošolski mladini oblastveno zabranjeno.

Če je pa že res tukaj kateri poučljiv film, naj bi lastnik kina javil to tuk. Šol. vodstvu in se mladina privede k popoldan-

ski predstavi, ki je po znižanih cenah ter so otroci pod nadzorstvom svojih učiteljev. — J. B.

Izpopolnjenje zobotehničnega ateliéra. G. dr. Sadnik, tukajšnji zobotehnični, je dobil te dni nov ročenkov aparat, s pomočjo katerega se preišče lahko natanko čeljusti in zobovje. G. dr. Sadnik je edini v našem kraju, ki ima ta aparat. — G. dr. Sadnik nam sporoča, da ordinira za manj premožne sloje ob znižanih cenah vsak pondeliek, sredo in petek od 3. — 5. popoldne.

Utonil je v potoku Koprivnica železniški delavec Fazarinc. Utopljenca so našli pri Maksimilijanski cerkvi, kjer so ga potegnili na suho.

Voda odnese kravo in presiča. Pri zadnjih povodnjih so videli na Savinji vodo, ki jo je reka odnesla. V Voglajni je plaval prešič in čebeljnjak.

Kino Gaberje. V torek, sredo, četrtek in petek se predstavlja »Grofica Walewska«, prvovrstna senzacijska drama iz napoleonske dobe, drugi največji film izza Madame Dubarry. Ob delavnikih samo ena predstava in sicer ob 9. uri zvečer.

Dnevna kronika.

Nove telefonske pristožbine stopijo v veljavo s 1. oktobrom 1922. Zvišane so za 70 do 100 odst. in zaokrožene. Letni abonman na telefon znaša v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu in drugih glavnih centrih: 1. za banke in denarnice zavode (izvzemši male zadruge) za bare in kinematografe 4000 Din; 2. za hotele in slično, za trgovine in trgovske pisarne za spediterje itd. 3000 Din; 3. za skladišča, delavnice, nefrgovske podjetniške pisarne itd. 2000 Din; 4. za odvetnike in notarje, gospodarske pisarne, klube, društva itd. 1800 Din; 5. za lčkarne in male hranišne zadruge 1500 Din; 6. za zdravnike s privatno prakso in za časopise 1000 Din; 7. za privatnike, državne in samoupravne urade, babice, dimnikarie, cerkve in inozemske konzulate 500 Din; 8. za državne uradnike in zdravnike ter za poslance 400 Din. — V mestih z nad 10.000 prebivalcev znašajo postavke 3000, 2500, 1800, 1500, 1000, 800, 400 in 300 Din, v mestih z manj kot 10.000 prebivalci pa za eno tretjino manj. Za vsak postranski aparat se plača 180 Din, za signalni zvonec 100 Din letno. Za novo instalacijo se plača 1200 Din, za postranski aparat 200 Din, za premeščenje aparata v drugo zgradbo 600 Din. — Pristojbine za medkrajevne pogovore znašajo za razdaljo do 100 km 8 Din, 100 do 200 km 10 Din, 200 do 400 km 15 Din, nad 400 km pa 20 Din.

Imenovanja. Ravnatelj ptujske gimnazije Franc Vajda je imenovan za inspektorja ministrstva prosvete. Začasni ravnatelj mariborskoga učiteljšča Fran Voglar pa za definitivnega ravnatella istotom.

Strela povzročila eksplozijo. Dne 28. sept. ponoči je udarila strela v smodnikov stolp v San Terenciu pri Speciji, ki je zletel z velikanskim pokonom v zrak. Vsled strašne eksplozije je bilo razdeljeno vse na daljavo 10 km. Mrtvih je okoli 160 oseb, ranjenih pa okoli 600.

Deset dni pod zemljo. V Jacksonu (Kalifornija) je zasulo v zlatem rudniku 47 rudarjev. Strokovnjaki v nadž. da se dalo pokopane rudarje rešiti, so začeli kopati, ker pa niso mogli priti do njih so opustili nadaljnjo kopanje. Čez deset dni pa so slišali v zemlji na kraju nesrečnega trikanja, prihajalo je od nesrečne žveze. Zaradi so zopet odmetavati zemljo na kraju, kjer so se čuli udarci in čez malo časa se jih je posrečilo rešiti rudarje.

ujih šotah. Ista se je vršila v finančnem ministrstvu in se še nadaljuje.

Dvojna smrt. Inkasant okrožne blagajne Franjo Kelekovč v Gornji Rijekti je zabolel natakarico v gostilni Ivana Novaka z nožem v srce. Nato je odšel iz gostilne, se vlegel ter položil glavo na železniški tir, katero mu je vlak odtrgal. V samomorilčevi sobi so našli dvoje pisem, v katerih dokazuje, da je natakarica prostovoljno šla v smrt.

Zvon v mošiji. Neki sarajevski list piše, da so našli v vasi Dlukovici v Novem Pazaru zelo starinski zvon. Ta zvon je daroval sv. Štefan, ogerski kralj, nekemu samostanu na Madžarskem. Zvon je star okoli 900 let.

Oropan sodnik. Kakor čitamo v Osijskih listih, so na poti med Illokam in Šidom počakali razbojniki sodnika Čjurija Juhasa, ki se je vračal iz komisije ter so mu vzeli okoli 3500 dinarjev čravnega denarja in vse sodnijske spise.

Zveza narodov proti opiju. Zveza narodov se je obrnila na našo vlado z vprašanjem, kako omiliti proizvajanja opija in uživanje istega. Predstavnik naše delegacije Avramovič je izjavil, da naša vlada popolnoma soglaša s težnjami Zveze narodov o potrebi zakona proti zlorabi opija.

Za naše cestarje. Beograjski listi prinašajo, da je vprašanje cestarjev in cestnih mojstrov rešeno. Vsi, ki so bili odsvajeni vsled redukcije iz službe, ostanejo še nadalje v službi. Oškodovanim družinam se bo škoda povrnila.

Obsojen radi navijanja cen. Zagrebško sodišče je obsojilo Arnolda Hermanna, trgovca z drvami, ker je navjal cene pri drvih. Kaznovan je bil na en mesec zapora in 10.000 dinarjev globe. Vrh tega so mu zaplenili 200 vagonov drva v vrednosti 3 milijone krov.

Najdene dragocenosti. Pred nekaj dnevi je šel blagajnik francoske banke v Lyonu iz kina. Ko je bil na potu skozi Marselj, je našel sveženi, v katerem stečili dve skrinjici. V njih so bili dragoceni kamni in biserni nakiti v vrednosti 250.000 frankov. Stvar je prijavil policiji, katera je bila obveščena po zastopniku nekega pariškega draguljarja o tativni dragocenosti. Ker se je po popisu policija prepričala, da so dragocenosti njegove, mu jih je izročila.

D'Annunzio izda svoje memoare. Pariska »Comedia« je prejeta iz Milana brzjav, da bodo v najkrajšem času izšli memoari Gabriela D'Annunzia. Poseno poglavje bo posvečeno njegovi »misteriozni bolezni.«

D'Annunzio hoče postati tretjerednik. Te dni je prišel D'Annunzio v benediktinsko opatijsko cerkev, kjer je počasno poklekoval in se križal. V razgovoru z menihom je izrazil željo, da bi mogel se večkrat občevati z brati, ter da bi rad postal frančiškanski tretjerednik. Obžaloval je, da vsa njegova dela niso dobra, obljubil je, da se bo poboljšal in da bo odšel pisal samo bogoboječa dela, ki bodo navajala na čednost.

Zmaherjevo truplo našeno. Kakor smo zadnjič poročali, so prijeli Mihaela Šetaria, katerega se je sumilo, da je umoril klobasarja Žmahera. Dne 26. septembra pa potegnili v Ptiju iz Drave Žmaherjevo truplo, ki je imelo tri rane. Pri njem so našli še nekaj denarja, in uro, imel pa je najbrže še več denarja pri sebi, ker je prodal isti dan vse klobase.

Obvestilo službodajalcem. S 1. januarjem je bil uveden novi zakon o zavarovanju delavcev in službeničadi (frančiškanske). Podjetniki in službodajalci prihajajo večkrat v zadrgo, ker ne vedo, kie dobe potrebne informacije in tiskovine. Opazujmo s tem vse službodajalce, da dobe tiskovine za bolniško in nezgodno zavarovanje pri poslovnicih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, v katero področje spadajo. Tam dobe tudi vse potrebne informacije. Čim bo mogoče, se bodo tiskovine dobile tudi pri občinskih uradilih in prodajalnach tobaka, kar se bo pravocašno razglasilo. Navadna pisma delodajalcev okrog njemu uradu in njegovim poslovalnicam v zadevah bolniškega in nezgodnega zavarovanja so poštne prosté. Na naslovnih strani kuverte je spodaj na levi napisati: Št. Št. Po § 191 zak. o zavarovanju delavcev poštne prosté. Za službeno priporočena pisma se plača samo priporočilna pristojbina.

Skrčenje uradnih ur pri poštah v Sloveniji. Zaradi težav pri nabavi kurirja in razsvetljave se skrčijo v zimski dobi!

1922/23, to je od 16. oktobra 1922 do 31. marca 1923 uradne ure pri poštnih uradilih z brzjavom in telefonom na 0, oziroma na 5 ur, pri manjših uradilih pa na 4 ure. Uradne ure pri ljubljanski in mariborski glavni in koledvorski pošti, pri poštnih uradilih v Celju, Ptuiu, Novem mestu, Kranju, Zidanem mostu, Tržiču, Gorenji Radgoni, Črni in Prevalj, Hrastniku, Jesenicah na Gor. Mežici, Prevaljah in Trbovljah ostanejo neizpremenjena. Uradne ure ob nedeljah in praznikih se ne izpremenjene. Iz pregleda, ki je razobešen na vsakem poštnem uradu, so razvidne uradne ure določenega urada.

Obveščanje o smrti ali težki obolenosti vojakov. Vojni minister je na zahtevo ministrica za vere izdal ukaz, da morajo vojaške komande v slučaju smrti ali težke obolenosti vojakov takoj brzjavno obvestiti občine, kjer žive svoji umrli ali oboleli vojaki, oblasti pa morajo to protokolarno nazzaniti rodbinam, da eventualno lahko brzjavno zaprosijo za odložitev pogreba do njihovega prihoda.

Izselenjanje v Zedinjene države ameriške. Kakor v prošlem letu, je vlad Zedinjenih držav ameriških dovolila tudi za leto 1922/23 prisotje le omenjenega števila oseb. Za Jugoslavijo znaša število 6406 oseb, od katerih je določenih za Slovenijo 700. Ker je to število že po izdanih izseljeniških petnih listih izčrpano, se de koncu junija 1923 ostane in nove prošnje na te potne liste ne morejo več vpoštevati. Navedena omenjena prisotje v Zedinjene države ameriške pa ne velja: 1. za državne uradnike, 2. za izseljenike, ki potujejo le skozi Zedinjene države ameriške, 3. za turiste in trgovce, ki potujejo po trgovskih poslih, 4. za izseljence pod 18 let starosti, katerih starši so državljan Zedinjenih držav ameriških, 5. za izseljence, ki so prišli iz Zedinjenih držav ameriških in se tukaj vračajo v roku šestih mesecev, računajoč na rok od dne, ko se zapustili ozemlje Zedinjenih držav ameriških, do če, ko zopet steglo rani, 6. za izseljence, ki so imeli domačini slavci. Izseljevanje v druge prekoceanske države je nemogoče.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

Pismo iz Žatec-a Č. S. R.

dne 21. 9. 1922.

Cenjeno Hmeljarsko društvo v Žalcu.

Sprejem sem Vaše zadnje poročilo — a žalibog Vam o hmeljski trgovini ne morem kaj več poročati kakor to, kar obsegajo naša pismena poročila. Rad bi Vam poročal brzjavnim potom vsako izpremembo v hmeljski kupčiji, a žalibog, dosedaj nisem imel prilike za to, ker je vsa kupčija le mirna.

Naš okoliš je letos pridelal 70 do 80.000 tisoč starih stotov (po 50 kg); vrh tega imamo še 5000 stotov lanskega pridelka in približno 20–30.000 stotov hmelja še starejših letnikov. Enoletni konsum naših pivovarn znese približno 30.000 stotov hmelja; ostane nam torej še precejšnja množina za izvoz. Z Anglijo bo letos komaj kaj kupčija, ker ima sama pribitek hmelja. Amerika ima 150.000 stotov hmelja za izvoz pripravljenega — a Nemčija, katera bi naš hmelj rabila, ga ne more kupovati, ker je kurz marke prenizek in ker znese carina 11.000 M za 50 kg. Vrh tega pa še vprašanje glede uvoza hmelja v Nemčijo ni rešeno.

Vsa kupčija je mirna in se plačuje za prima po 600 Č. K za sekunda pa 500 Č. K — kupuje se pa tudi po 450 in 400 Č. K za 50 kg. Mnogo občin je že razprodanih. Drugega Vam pa nimam poročati. Veselilo bi me, ako bi mi hoteli poročati, kako je v Jugoslaviji s hmeljsko kupčijo.

Černy I. r.

ravnatelj Zaveza hmeljarskih društev.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik: Lic. Edvard Štimic.

Ali zahtevate?
povsed v kavarnah,
gostilnah, brivnicah
in javnih lokalih

„Novo Dobo“

Zvezna tiskarna

CELJE

Izvršuje vse v stroku spašajoča dela najhitreje in po dnevnih cenah. Izdeluje vse tiskovine takor časopisje, trgovske, šolske in aradniške tiskovine, knjige, centike ltd. do najnajbržega barvnega tiska. Najbolje urejena

KNJIGOVEZNICA

Izvršuje hitro in solidno knjigoveška dela od najpriprostnejše do najfinješje izpeljave

POZIV*

G. Richard Watzlawek, bivši urednik časopisa »Marburger Zeitung« me je vlogi na poštno direkcijo v Ljubljani z raznimi obdolžtvami žalil, ker se je uradna preiskava zavlekla, je prestopek žaljenja časti objektivno zastaral, še predno sem doznal za natančno vsebino vloge. Ako drži gosp. urednik Watzlawek kaj na svojo čast in poštenost, ga v drugič pozivam, da ponovi žalitev, da mu dam lahko priliko resničnost pred sodiščem dokazati. Na privatni in že enkrat v Novi Dobi objavljen poziv, se g. Richard Watzlawek do sedaj ni odzval ter ga prosim, da to storí še predno odide v Ameriko.

Rudolf Lorber,
poštar in posestnik.

* Za vsebino poziva uredništvo ni odgovorno.

Išče se za Ljubljano samostojna, pametna in poštena

prodajalka

za specerijsko trgovino. Veča mora biti slov. in nem. jezika. Nastop 1. nov. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe pod »Samostojna«, poštno lože, Ljubljana. 1141 2—1

Pozor!

Dotična znana oseba, ki je 25. septembra iz dvorišča gostilne Branibor odpeljala psa volče pasme, 5 mesecev starega, se naproša, da ga odda na istem mestu, ker drugače bo imela policijske posledice. 1

Dražba.

V četrtek, dne 5. t. m. prodajalo se bo razno pohištvo in druge drobnarische na Bregu št. 8. 1139

Sprejme se prodajalka

Specerijske stroke, katera je uporabljiva tudi za blagajno. Ozira se le na prvovrstno moč, katera zna s strankami fino občevati ter je v vseh ozirih zanesljiva. Natančne ponudbe pod »Dobra računarica« na upravo »N. Dobe«.

Motorno kolo

zelo dobro ohraneno, se radi odpotovanja ceno proda. Naslov v upravnosti.

Najfinješi medicinalni konjak
in vse vrste žganja iz sadja izdeluje

ROBERT DIEHL
VELEŽGANJARNA, CELJE

60—23

PARNA VELEŽGANJARNA, CELJE

Iščem za takojšnji nastop izprašanega
kurjača k lokomobili

pridnega in tretznega. Prednost imajo samci, ki dobe prosto stanovanje. Pisane ponudbe s prepisi spričeval pod 1178 »Kurjač« na upravo lista. 2-2

Stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo v Mariboru, Vojašniški trg št. 2, se zamenja s primernim stanovanjem v Celju. Ponudbe na Dragotin Herzog, 3 Celje. 2

Absolvent

trgovske šole išče primerne službe. Naslov v upravi, »Nove Dobe«. 1131 2-2

Dve učenki

se sprejmete takoj na stanovanje in hrano ter pouk v glasovirju. Savinjsko nabrežje št. 1, pričlje. 1122 2-2

**Suhie gobe, lipovo cvetje, bri-
njevo olje in poljske pridelke**

plača najbolje tvrdka 40-26

SIRC-RANT, KRAJN

telefon int. št. 9,

in nudi po najnižjih cenah na debelo
sladkor, riž, olje, kavo itd.
Prosim za povzorjene ponudbe gob.

Kupim po **visoki ceni** vsako
množino

jamskega lesa

plačljivo proti duplikatom. Prosim obvezne ponudbe franko vagon vseh postaj na naslov **Korošec Dragotin**, 67-21 lesna trgovina, Braslovče. 834

Učenka

doma iz Celja ali okolice se išče za **pietarsko obrt**. Vpraša se Kralja Petra cesta 29, Celje. 2-2

Sprejme se v službo poštene
kuharico in deklo

Trgovina Kariošek, Lava. 2-2

Trgovski pomočnik

dobro verziran v manufakturni in modni stroki, **se sprejme**. Zahteva se, da je več slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika. Vojaščine prost, neoženjen, starejša moč. Naslov v upravi, »Nove Dobe«. 11243-2

Dobra domača hrana

za opoldne in zvečer se dobri.

Glavni trg št. 10., I. nadstr.

zadnja vrata. 1133

Prodajalka

poštene in pridno dekle, z dobrimi šolskimi spričevali, želi vstopiti v službo s hrano in stanovanjem v Špecerijsko trgovino v mestu 1143 ali okolici. Naslov v upravi. 3-1 2-2

Marijana Komes naznanja v svojem ter v imenu otrok vsem sorodnikom, priateljem in znancem pretresajoč vest o prezgodnji smrti njenega soproga oziroma očeta, brata, svaka, strica itd., gospoda Stjepana Komesa, mesarja, prekajevalca in posestnika, kateri je v četrtek, dne 28. septembra po dolgem, mukopelnem, z veliko potrežljivostjo prenašanem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirojče, v javni bolnici v Mariboru boguvdano preminil. Truplo nepozabnega pokojnika se je prepeljalo v Laško in se je vršil pogreb v nedeljo, dne 1. oktobra 1922. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Laško št. 87 na domače pokopališče, kjer se je položilo rajnika v rodbinskem grobu k večnemu počitku. Laško, dne 28. septembra 1922.

Brez posebnega obvestila.

CENE PADAJO!
V restavraciji, Nar. doma v Celju
se toči pristno vino lit. K 28.-

Za obilen obisk se priporočata
Drago in Pepca Perc.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje
in druge deželne pridelke **kupuje in prodaja**
Oset Andrej, Maribor
Aleksandrova cesta 57 81869-23 Telefon 88

KAROL PAJK
CELJE, KRALJA PETRA CESTA
Priporoča se c. občinstvu za nakup manufakturnega in modnega blaga, posebno moškega perila. V zalogi vse nove sokolske potrebščine. 807 25-12

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem trgovino z usnjem, Celje, Gosposka ulica 26, vsled odpovedi trg. lokalata ukinil.

Sočasno se c. odjemalcem najtopleje zahvaljujem. Novo obratovališče bom po listih naznani, ter se v naprej priporočam

Franjo Čaganel.

Centrala: Razlagova ulica.

Lastni kamenolomi.

Ramnoščka industrijska družba v Celju

izvršuje nagrobne spomenike, grobnice, oltarje, pohištvene plošče, zidne obklade iz poherskega granita in vseh vrst marmorja, dalje stopnice, podstavke in vsa v to stroko spadajoča dela.